

Nr 300.

Av herr **Mannerskantz**, i anledning av *Kungl. Maj:ts framställningar om anslag till kostnader för statistik över företagens inkomstutbetalningar och vinster.*

Konjunkturinstitutet har i skrivelse den 18 januari 1949 till Kungl. Maj:t framlagt förslag till viss statistik över företagens inkomstutbetalningar och vinster. I avvaktan på upprättandet av ett fullständigt företagarregister avses att statistiken i första hand skall omfatta de 5 000 i kommerskollegii industristatistik upptagna företagen. Detta betecknas i förslaget så, att statistiken till en början skulle få en relativt liten omfattning.

De uppgifter, som i första hand skulle avses, röra löner, räntor, aktieutdelningar och vinster. Statistiken förutsättes bli obligatorisk, och av tekniska skäl avses att företagen skola lämna fullständiga uppgifter med redovisning av kostnader och intäkter, varigenom skulle erhållas en vinst- och förlusträkning på grundval av den s. k. bruttoredovisningsprincipen. För detta ändamål kommer en särskild blankett att upprättas.

I statsverkspropositionen, sjunde huvudtiteln, punkt 8, anföres, att ett genomförande av förslaget torde komma att medföra en merbelastning i fråga om det kamerala arbetet för näringslivet. Det framhålls vidare, att det kan vara av väsentligt värde att äga tillgång till tillförlitlig statistik av detta slag vid en analys av den ekonomiska utvecklingen inom landet.

Mot det sista uttalandet kan väl i och för sig icke någon invändning göras. Snart sagt varje slag av statistik torde — rätt bearbetad och använd — bli av värde. Den invändning, som alltid kan göras mot statistik, är att den kostar pengar. Avvägningen måste för den skull alltid ske mellan å ena sidan nyttan av statistiken och å den andra kostnaderna att få fram den.

Ett rättvist avvägande måste i förevarande fall enligt min mening leda till det rakt motsatta resultatet, vartill statsverkspropositionen ger uttryck. Statistiken är sålunda icke i och för sig onödig, men den kommer att kosta företagen alldeles för mycket i förhållande till nyttan av densamma. De stora företagen måste anställa mer personal för att kunna åstadkomma uppgifterna. På de medelstora eller mindre företagens innehavare kommer det ifrågasatta obligatoriska uppgiftslämnandet att inverka så, att det antingen föranleder dem icke obetydliga kostnader, eller också hindrar det utökade kamerala arbetet i många fall den rätta

skötseln av företaget, medan innehavaren själv måste ägna sig åt statistikarbetet. Sammanfattningsvis kan erinras om, att det givetvis måste komma att kosta de 5 000 berörda företagen ett icke ringa belopp att vid sidan av det ordinarie bokslutet upprätta ett annat avsett för statistiken.

Enligt min mening är sålunda den ifrågasatta statistiska behandlingen av företagens inkomstutbetalningar och vinster icke tillräckligt motiverad med hänsyn till de kostnader, som därigenom komma att drabba uppgiftslämnarna.

Kostnaderna för bearbetning av det statistiska material, som är avsett att insamlas redan innevarande vår, föreslås i propositionen bli täckta genom vissa reservationsanslag.

De beräknade kostnaderna för budgetåret 1950/51 uppgå till 17 500 kronor, nämligen för löner 13 000 kronor och för omkostnader 4 500 kronor. I propositionen ingå dessa belopp såsom delposter under sjunde huvudtiteln: punkt 8 resp. punkt 13.

Jag föreslår sålunda,

att riksdagen ville besluta

att uttala att den i det föregående nämnda statistikutredningen icke skall komma till stånd samt

att avslå Kungl. Maj:ts under sjunde huvudtiteln gjorda äskanden om anslag under budgetåret 1950/51 till kostnader för statistik över företagens inkomstutbetalningar och vinster, nämligen

punkt 8. Statistiska centralbyrån: Avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet (delpost av totalbeloppet 1,24 milj. kronor) kronor 13 000 och

punkt 13. Statistiska centralbyrån: Omkostnader (delpost av totalbeloppet 317 200 kronor) kronor 4 500.

Stockholm den 26 januari 1950.

Axel Mannerskantz.